

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.280/2014/4.szám

A Kúria a dr. M. Tóth Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 11.M.705/2013. szám alatt indított és a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. december 11-én kelt 11.M.705/2013/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.705/2013/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2012. november 29-én kelt határozatával elutasította a felperes 2012. október 15-i, korhatár előtti ellátás iránti igénybejelentését. A határozat indokolása szerint a B. Kft.-nél (Kft.) lefolytatott ellenőri eljárás során megállapítást nyert, hogy a felperes 1997. január 1-jétől 2012. október 28-ig tagi

jogviszonyban állt a társasági szerződés alapján, máshol munkaviszonyban nem áll. A felperes azért nem jogosult az ellátásra, mert a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (Knymt.) 7. § (1) bekezdés f) pontja a társas vállalkozókra nem terjed ki.

A másodfokú társadalombiztosítási szerv az elsőfokú határozatot azzal az indokolással hagyta helyben, hogy a felperes az ellátás folyósításának kért kezdő napján a Kft. tagjaként társas vállalkozóként biztosítási jogviszonyban állt, a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja pedig a társas vállalkozókra nem terjed ki.

A munkaügyi bíróság a társadalombiztosítási határozatokat hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. A bíróság a rendelkezésre álló okiratokból megállapította, hogy a felperes 1996. június 10-től a Kft. tagja, egyúttal vezető tisztségviselője is volt, ügyvezetői feladatait polgári jogi jogviszonyban látta el. A felperes 2011. december 28-án írásban nyilatkozott arról, hogy a korhatár előtti ellátás igénybe vétele céljából 2012. október 29-ével megszünteti a jogviszonyát, a nyilatkozatra a társaság másik tagja 2012. december 29-én feljegyezte, hogy a „munkaviszony (személyes közreműködés) közös megegyezéssel történő megszüntetéséhez” 2012. október 28. napjával hozzájárul.

A felperes ügyvezetői tisztségről való lemondását a taggyűlés 2012. szeptember 30-án elfogadta azzal, hogy a jogviszony 2012. október 28-ával szűnik meg, a taggyűlési határozat tartalmazta azt is, hogy a felperes ezt követően a társaság tevékenységében semmilyen személyes közreműködést nem fejt ki.

A bíróság - a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 4. § a) pont 3. pontja és 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján - megállapította, hogy a felperes a Kft. tagjaként és ügyvezetőjeként társas vállalkozónak minősült, a Knymt. 1. § a) pont aa) alpontja alapján kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő társas vállalkozóként biztosítással járó jogviszonyban állt, így esetében a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja alkalmazását - az alperes álláspontjával ellentétben - nem lehetett amiatt kizárni, mert nem „alkalmazotti” jogviszony megszüntetésére került sor. A felperes nem állt munkaviszonyban, a 2011. december 28-i írásbeli nyilatkozata alatt azonban a polgári jogi jogviszony, így a társas vállalkozói jogviszony megszüntetését is érteni kellett. A 2012. szeptember 30-i taggyűlési jegyzőkönyv és a határozat igazolta, hogy a felperes biztosítással járó jogviszonya 2012. október 28-án szűnt meg; az ügyvezetői megbízásról 2011. december 28-i jognyilatkozatában mondott le, így az alperes helytelenül hivatkozott arra, hogy a felperes 2012.

október 28-án adta be a lemondását. A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 31. § (1) bekezdés d) pontja a vezető tisztségviselői jogviszony lemondással való megszüntetését lehetővé teszi, a Gt. a lemondás határidejére rendelkezést nem tartalmaz, így az történhet a jövőre nézve is. Mindezek alapján a felperes a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontjában írt harmadik feltételnek is megfelelt, ezért az alperes az új eljárásban az ellátás megállapítására köteles.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte a Knymt. 7. § (1) bekezdése, a Gt. 141. § (2) bekezdés f) pontja és a Pp. 221. § (1) bekezdése megsértését állítva.

Álláspontja szerint a bíróság helytelenül állapította meg, hogy a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja a társas vállalkozókra is kiterjed. E rendelkezés alapján a felperes nem szerezhette meg a jogosultságot az ellátásra, mert társas vállalkozóként 2011-ben és 2012-ben is biztosítási jogviszonyban állt, a jogviszony 2011-ben, 2012-re vonatkozóan egyoldalú jognyilatkozattal és megállapodással sem volt megszüntethető. Társas vállalkozás esetén nincs olyan fél, akivel a tevékenység megszüntetéséről meg lehetne állapodni, illetve a vállalkozói tevékenység megszüntetéséhez nincs szükség előzetes egyoldalú nyilatkozat megtételére. Ezt az értelmezést támasztja alá a Knymt. 7. §-ához fűzött indokolás is, annak alapján a rendelkezés hatálya sem az egyéni, sem a társas vállalkozókra nem terjed ki.

Az alperes kiemelte, hogy a felperes nem állt a Kft. alkalmazásában, az ügyvezetői feladatokat tagként látta el. A Gt. 141. § (2) bekezdés j), r), f) pontja az ügyvezető megválasztását, visszahívását, a társasági szerződés módosítását és az üzletrész kívülálló személyre való átruházásánál a beleegyezés megadását a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe utalja. A Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja alkalmazásában az egyik fél csak alkalmazott, a másik fél csak foglalkoztató lehet, egyéni és társas vállalkozás esetén nincs másik fél, így az f) pont csak foglalkoztatás esetében értelmezhető.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperesnek a megállapodás megkötésekor - a Kft. tagjaként - a Tbj. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján állt fenn a jogviszonya, így a biztosítási jogviszony megszüntetésére irányuló megállapodást - amennyiben arra lett volna törvényes lehetőség - nem mint ügyvezetőre, hanem a tagként fennálló biztosítási jogviszonyára lehetett volna megkötöni. A kft. esetén a tagság, így a biztosítási jogviszony nem szüntethető meg. Ezen álláspontja alátámasztására az alperes idézte a Gt. 111. § (1) bekezdését és 121. § (1) bekezdését, majd

kiemelte, hogy a tagsági viszony felmondására, vagy egyéb olyan megszüntetésére, mint a betéti társaság vagy a közkereseti társaság esetében lehetséges, a kft-nél nincs lehetőség, a kft. tagja a társaságtól legfeljebb az üzletrésze átruházásával „válhat meg”.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes ügyvezetői megbízása - a 2012. október 29-én kelt társasági szerződés szerint - 1996. június 10-én kezdődött és öt évre szólt, újraválasztását követően megbízatása 2007. január 15-én szűnt meg, az ügyvezetői tisztséget ezen időponttól - a Cégtár adatából kitűnően - más személy látta el. Ebből az következik, hogy a felperes a 2012. szeptember 30-i taggyűlésen nem mondhatott le az általa 2007. január 15-től be nem töltött vezetői tisztségről, a tagi viszonyt pedig az okirati bizonyítékok (2011. NYENYI-adatszolgáltatás, ellenőri jegyzőkönyv, egységes szerkezetű társasági szerződés) igazolják.

Az alperes végül kiemelte, hogy a felperes biztosítási jogviszonyát 2007. január 15-től társas vállalkozóként - munka-, illetve megbízási szerződés „híjján” - a személyes közreműködése alapozta meg, amiről 2012. október 28-án lemondott, és ami a 2011. november 29-i kérelem megírásakor nyilvánvalóan fennállt. Miután a felperes 2012. október 28-án már nem volt ügyvezető, a nyilatkozata valójában a személyes közreműködésről való lemondást jelentette, ami egyben a biztosítási kötelezettsége végét is jelentette, ezért nem lehet helytálló a bíróság Gt. 31. § (1) bekezdésére, a vezetői tisztségviselői jogviszony megszűnésére történő hivatkozása.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Érvelése szerint a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja nem alkalmazotti, hanem biztosítással járó jogviszony megszüntetéséről rendelkezik. A bíróság a Tbj. 4. § d) pont 1. alpontja alapján helytállóan állapította meg, hogy a felperes társas vállalkozónak minősült, a Knymt. 1. § a) pont aa) alpontja szerint biztosítással járó jogviszony alatt érteni kell a kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő társas vállalkozót is [Tbj. 5. § (1) bekezdés f) pont], amely esetben a foglalkoztató a társas vállalkozás (Tbj. 4. § a) pont 3. alpont). Mindezek alapján helyes az az ítéleti megállapítás, hogy a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja a társas vállalkozókra is kiterjed és a felperes a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelelt.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (2) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (1) bekezdésében meghatározott keretek között vizsgálta felül.

A korhatár előtti ellátásra a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja szerint - egyéb feltételek mellett - az jogosult, aki esetében a biztosítással járó jogviszonyának megszüntetéséhez szükséges egyoldalú jognyilatkozatot 2012. január 1-jét megelőzően a másik féllel írásban közölték vagy a jogviszonyt megszüntető megállapodást 2012. január 1-jét megelőzően írásban megkötötték, feltéve, hogy a biztosítással járó jogviszony megszűnését követő nap 2012. évben van, és a jogosult a biztosítással járó jogviszony megszűnését követő napon a 2011. december 31-én hatályos szabályok szerint az 1. § c) pont ca), cb), cd), ce) vagy cf) alpontja szerinti korhatár előtti nyugellátásra jogosult lett volna.

A Kúria a fenti rendelkezést már több határozatában értelmezte. Az Mfv.III.10.036/2014/5.számú határozatában rögzítette, hogy a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja szerinti biztosítással járó jogviszony fogalmát a Knymt. 1. § a) pont aa)-ac) alpontjai definiálják, az aa) alpont szerint biztosítással járó jogviszony: a Tbj. 5. § (1) bekezdés a), b) és e)-g) pontok szerinti biztosítással járó jogviszony. A Tbj. 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján biztosítással járó jogviszonynak minősül a munkaviszony és az azzal egy tekintet alá eső, taxatív felsorolt munkavégzésre irányuló (közalkalmazotti, közszolgálati, stb.) jogviszony, a b) pont alapján a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködő szövetkezeti tag tagsági jogviszonya, az e) pont alapján a kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozó jogviszonya, az f) pont alapján a kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő társas vállalkozó jogviszonya, és a g) pont alapján - további feltételek fennállása esetén - a díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban (bedolgozói, stb.) személyesen munkát végző személyek jogviszonya. A Kúria a fenti szabályozás alapján rámutatott arra, hogy a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja azon személyekre alkalmazható, akiknek a biztosítással járó, (tehát biztosítást keletkeztető) mögöttes jogviszonya - a jogviszonyokat szabályozó külön jogszabályok rendelkezései alapján - a másik féllel írásban közölt egyoldalú jognyilatkozattal, vagy megállapodással megszüntethető, vagyis arra a jogviszonyukra irányadó jogszabályok lehetőséget adnak.

A Kúria az Mfv.III.10.741/2013/6. számú ítéletében rögzítette azt is, hogy a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja a biztosítással járó jogviszony megszüntetését követeli meg a korhatár előtti ellátásra jogosultság feltételeként, az ellátás igénybe vételéhez a társas vállalkozói jogviszonyt, vagy a társas vállalkozói jogviszonyban a társas vállalkozás tevékenységében történő személyes közreműködést kell megszüntetni.

Az alperes a fentiekől eltérő, téves jogértelmezés eredményeként

hivatkozott arra, hogy a felperesre, mint társas vállalkozóra (társas vállalkozás személyes közreműködésre kötelezett tagjára) a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontját nem lehet alkalmazni.

A Kúria itt emeli ki, hogy az alperes jogértelmezése a Knymt. 7. §-ához fűzött, a felülvizsgálati kérelmemben idézett indokolással nem támasztható alá. Az indokolás azt rögzíti, hogy „alkotmányossági szempontból jelent garanciát az a szabály, amely szerint korhatár előtti ellátást igényelhet, aki esetében a foglalkoztatási jogviszony megszűnése e törvény hatálybalépésekor már folyamatban van (pl. a felmondást közölték a másik féllel, a közös megegyezés már létrejött), és az érintett a foglalkoztatási jogviszony megszűnését követő napon, 2012-ben korhatár előtti öregségi nyugdíjra lett volna jogosult”. Az ismertetettekben nem következik, hogy a korábbi, korhatár előtti nyugellátások szabályozását a törvényhozó a jogosultak jelentős körének korlátozásával, úgy kívánta átalakítani, hogy az új ellátásokhoz kizárólag az „alkalmazotti” (azaz a munkaviszonyban, vagy azzal egy tekintet alá eső munkavégzésre irányuló jogviszonyokban) állók juthassanak hozzá. Ez utóbbi értelmezés elfogadása a - részben - járulékfizetéssel megalapozott ellátásokra való jogosultság szempontjából a biztosítottak között alkotmányosan meg nem engedhető különbségtételt eredményezne.

A Gt. 141. § (2) bekezdés f) pontja szerint a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik az üzletrész kívülálló személyre történő átruházásánál a beleegyezés megadása.

Téves az alperesnek a fenti szabályból levezetett azon álláspontja is, hogy a felperes biztosítással járó jogviszonyát csak üzletrésze átruházása útján szüntethette meg. A Kúria a fent idézett határozata a jelen ügyben is irányadó, annak alapján az ellátás akkor is igénybe vehető, ha a társas vállalkozói jogviszonyban a társas vállalkozás tevékenységében történő személyes közreműködés megszüntetésre kerül, az ugyanis a társadalombiztosítási jogviszony megszűnését eredményezi.

A munkaügyi bíróság a vezető tisztségviselői „jogviszony” megszüntetésével és a Gt. 31. § (1) bekezdése alkalmazásával kapcsolatban valóban tévesen foglalt állást, ez azonban a döntés érdemére nem hatott ki. A felperes 2011. december 28-án kifejezetten a korhatár előtti ellátás igénybe vétele céljából nyilatkozott úgy, hogy a tévesen munkaviszonyként megjelölt jogviszonyát 2012. október 29-vel meg kívánja szüntetni, a másik tag a kérelem teljesítéséhez - a „személyes közreműködés” megszüntetését is ideértve - hozzájárulását adta. A megállapodás érvénytelenségével kapcsolatos kifogásokat az alperes nem fogalmazott meg, azt, hogy a biztosítás 2012. október 28-ig állt fenn, az alperes ellenőrzési jegyzőkönyve és a NYENYI-lap adatai is

alátámasztotta. Mindezek miatt a Knymt. 7. § (1) bekezdés f) pontja és a Gt. 141. § (2) bekezdés f) pontja megsértését az alperes által megjelölt körben a Kúria nem találta megállapíthatónak.

Az alperes a Pp. 221. § (1) bekezdése sérelmét felülvizsgálati kérelmében az indokok megjelölése nélkül csupán állította, a jogerős ítélet érdemi felülvizsgálatát ezért a Kúria e körben mellőzte.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – az indokolás fenti módosításával, és a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával – hatályában fenntartotta.

Az alperes a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2014. február 2.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő